

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

BERGBAUMUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

MINING MUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

Náměstí Hynka Kličky 293, Příbram VI – Březové Hory, 261 01 Příbram I, Česká republika

tel.: +420 318 626 307, +420 318 633 138, +420 318 626 675, +420 318 622 566, fax: +420 313 120 625

e-mail: info@muzeum-pribram.cz, internetové stránky: www.muzeum-pribram.cz

Váš dopis značky:

Naše značka:21/HM/2016

Vyřizuje: Dr. Velfl

V Příbrami dne: 23. 2. 2016

Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, za rok 2015

Pracoviště společenských věd

- **archeologické pracoviště** – realizace záchranných **archeologických výzkumů** v regionu s ohledem na aktuálně probíhající stavební činnost, mimo jiné ve Vysokém Chlumci a dále ve Starosedlském Hrádku (geofyzikální průzkum plochy s objektem podobným **čtyřúhelníkovým valům** datovaným do **doby laténské – mimořádný objev**), zkoumáno ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR; ve spolupráci s Biologickou fakultou Jihočeské univerzity České Budějovice prováděna analýza botanických zbytků archeologických nálezů; realizace geofyzikálního průzkumu možného místa nálezů tzv. **skandinávského náramku z 10. – 11. století (vikinského)** v Novém Kníně; pokračování v průzkumu vývoje struktury osídlení regionu se soustředěním na zaniklé středověké vesnice a sídla drobné šlechty Příbramska – vyhledávání a rešerše pramenů a literatury, lokace, zaměření, povrchový průzkum (ve spolupráci s Českou společností archeologickou); zmapování výšinných poloh s předpokladem lokalizace pravěkých či středověkých opevněných sídel; terénní prospekce reliktních historických popravišť v příbramském regionu
- archeologické pracoviště HM Příbram navázalo i v r. 2015 na předchozí spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze

v metalografickém výzkumu vybraných muzejních sbírkových předmětů

- výsledky archeologických bádání byly průběžně prezentovány v odborném i populárně naučném tisku a médiích, formou přednášek, exkurzí a v rámci **výstav** – v r. 2015 to je výstava s názvem „**Císařův kamnář... aneb kachlová kamna od středověku k novověku na Příbramsku**“ (výstavní sál Mincovny v Novém Kníně, Muzeum zlata Nový Knín, 1. 6. – 30. 9. 2015), výstava poprvé zpřístupnila v širší míře bohatý fond kachlů deponovaných v Hornickém muzeu Příbram; dále HM Příbram zapůjčilo exponáty na **zahraniční výstavu** s názvem „**Vikings**“ pořádanou Schallaburg Kulturbetriebsges. m. b. H. v Rakousku (2. 3. – 30. 11. 2015, účast zástupců HM Příbram na vernisáži v Rakousku) a na výstavu s názvem „**Poklady, depoty, obětiny**“ věnovanou jihočeským depotům od doby bronzové do novověku, pořádanou ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích a Husitským muzeem v Táboře; v rámci **přednáškové nabídky** pro školy byla na rok 2015 připravena archeologickým pracovištěm a **muzejní pedagožkou** tato témata: „Móda v proměnách staletí“ (vývoj módních trendů od raného středověku po baroko, móda dámská, pánská, archeologické nálezy s tím související); „Jídlo a pití v minulosti“ (jak a co vařili a jedli naši předkové v průběhu staletí od pravěku po novověk); „Seznamte se s archeologií“ (odpověď na otázku, co se vlastně skrývá pod pojmem archeologie, archeologický výzkum, co se děje se získanými nálezy, určování datace atd.); „Zbraně a zbroj“ (vysvětlující proměny výzbroje a výstroje vojska ve středověké a novověké Evropě); zajištění komentované **exkurze na známé archeologické lokality** Příbramska – Plešivec, Hrazany a na výstavu „Císařův kamnář“ v Novém Kníně; **workshop a předváděcí dílny ve spolupráci s muzejní pedagožkou** s názvem „Za tajemstvím textilu“ (praktická dílna s výkladem o oděvech našich předků, s možností vyzkoušet si různé textilní techniky – tkaní na karetkách, na stavu, předení nití z ovčí vlny atd.) a „Pravěká a raně středověká řemesla“ (modelace keramiky, drcení obilí apod.)
- HM Příbram připravovalo v průběhu roku 2015 podkladové materiály na repasi stálé expozice „Z dějin příbramského hornictví“ situované

v cáchovně Ševčinského dolu, s využitím sb. předmětů z podsbírky archeologické a historie hornictví

- archeologické pracoviště HM Příbram se v roce 2015 zúčastnilo přednáškou výročního setkání členů jihočeské pobočky České archeologické společnosti
- HM Příbram se během roku 2015 podílelo na aktualizaci Archeologické databáze ČR (AD ČR; Archeologický ústav AV ČR Praha - za rok 2014) a na aktualizaci Státního archeologického seznamu ČR (SAS ČR; Národní památkový ústav Praha - za r. 2014)

pracoviště historiků připravilo ve spolupráci se zaměstnanci Státního okresního archivu Příbram na půdě archivu společnou tematickou výstavu věnovanou **znovuosídlení hornické osady Březových Hor** v letech 1553–1555 s názvem „Obrazy z dějin Vrchu Březového“ (27. 2. – 2. 10. 2015, vstup zdarma); v **Památníku Vojna v Galerii ORBIS PICTUS: EUROPA** došlo k doplnění další části **mezinárodní výstavy** moderního výtvarného umění – takzvaného „**Nekonečného plátna**“ představující kolekci na sebe navazujících obrazů umělců z **16 zemí světa** v délce 200 metrů; dále je zde prezentována další část **mezinárodní výstavy** s názvem „**Individualita a totalita**“ – soubor děl sochařů 4 postkomunistických zemí střední a východní Evropy (**Slovensko, Polsko, Rusko a ČR**)

- z **tematických výstav** v Památníku Vojna je možné v průběhu sledovaného období uvést tyto tituly: „Ani gram uranu sovětským okupantům“, události ze srpna roku 1968 v Příbrami na dobových fotografiích a dokumentech dle scénáře ředitele HM (2. 1. – 12. 7. 2015 a 1. 9. – 31. 12. 2015); „Jiří Sozanský – Vzestup“, sochařské dílo symbolizující touhu člověka po svobodě (2. 1. – 31. 12. 2015); „NATO – svoboda i odpovědnost“- věnováno historii Aliance a účasti ČR na její činnosti (2. 1. – 31. 12. 2015); „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (2. 1. – 31. 12. 2015); „Kresby z vězení Otmara Olivy“, výběr z děl vzniklých v letech 1979–1981 během internace autora ve věznici Plzeň – Bory v souvislosti s činností Charty 77 (2. 1. – 31. 12. 2015); „Nejdelší noc – 21. srpen 1968“, výstava dokumentů z ÚDV SKPV Policie ČR (2. 1. – 16. 1. 2015); „Nad krajinou slz a radiace“, výstava prezentovaná v Muzeu Policie ČR v Praze obsahující množství písemných dokumentů a odtajněných leteckých snímků přibližujících vězeňská zařízení v době totality v

lokalitách těžby a zpracování uranu (ve spolupráci HM Příbram - autor scénáře výstavy historik HM Příbram PhDr. František Bártík, a ÚDV SKPV Policie ČR i dalších subjektů, 4. 5. – 31. 12. 2015, **záštitu** nad pořádáním této výstavy převzal a vernisáže se v Muzeu Policie ČR zúčastnil **ministr vnitra ČR Milan Chovanec a policejní prezident gen. mgr. Tomáš Tuhý**); další výstavy: „Milada Voláková Mojsejová – obrazy“; „Kateřina Mojsejová – obrazy“; „Martin Míka – obrazy a sochy“; „Vladimír Svozil – obrazy“; „Luděk Koloušek – obrazy“; „Ladislav Hovorka – fotografie“; „Vít Pavlík – obrazy“

- v rámci **Mezinárodního dne památek a sídel** (18. 4. 2015) byly v Památníku Vojna pořádány komentované prohlídky areálu s doprovodným programem a za zvýhodněné vstupné
- v rámci **Mezinárodního dne muzeí** (17. 5. 2015) byly v Památníku Vojna realizovány prohlídky areálu za zvýhodněné vstupné
- v rámci **Dne památky obětí komunistického režimu** (výročí popravy JUDr. Milady Horákové) se uskutečnila v Památníku Vojna **Mše svatá** za oběti totality (25. 6. 2015, akce pořádána zdarma, zúčastnilo se 130 osob), konáno ve spolupráci s Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) SKPV Policie ČR, ústředím Konfederace politických vězňů ČR a Českou křesťanskou akademií; mši sloužili: P. Ján Andrej – duchovní správce farnosti sv. Petra a Pavla na Slivici, a P. Jindřich Krink – duchovní správce farnosti sv. Jakuba v Příbrami
- **historikové** se v průběhu roku 2015 věnovali dokumentaci událostí **1. a 2. světové války** na Příbramsku (probíhá pasportizace pomníků a památníků obětí válek z příbramského regionu – ve spolupráci s Českým svazem bojovníků za svobodu, Vojenským historickým ústavem Praha, Státním okresním archivem Příbram a Středočeským krajem); tento materiál bude publikován ve zvláštním čísle sborníku Podbrdsko; vedle zpracování vědeckovýzkumných úkolů na téma pomníky a památníky **světových válek a odboje** byl upřen zájem k problematice **holocaustu**, historie **táborů nucených prací**, na životní osudy **politických vězňů** – útěkářů, dějiny 6. brigády Vnitřní stráže ministerstva vnitra, letecké mapování lokalit s vězeňskými zařízeními v místech těžby a zpracování uranu, osobnosti protikomunistického odporu a odboje, atd.; k hlavním **výstupům** z této činnosti věnované

historickým událostem v době 1. světové války je možné zmínit spolupráci na přípravě **výstavy** Spolku přátel Ledra a Italského kulturního institutu, **pod záštitou hejtmana Středočeského kraje ing. Miloše Petery, s názvem „Bohemia Mia 1915–2015“** o nuceném vysídlení obyvatel severní Itálie do Čech (vernisaž 22. 5. 2015 v Italském kulturním institutu); o problematice týkající se Italů nuceně vysídlených na Příbramsko v době 1. světové války připravilo HM Příbram dokumentární pořad pro 3. program italské televize Rai 3; mezi nejdůležitější projekty k **70. výročí konce 2. světové války** náležela **realizace výstavy** dle scénáře ředitele HM s názvem **„Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“** (zprávu o tom přinesla ČT, TV Barrandov, Rádio Svobodná Evropa a další média); tomuto tématu byla věnována i **publikace** vydaná v r. 2015 Obcí Milín s názvem **„Pomníky 2. světové války na Milínsku“**, zpracovaná ředitelem HM a historikem mgr. Václavem Trantinou; HM Příbram je od roku 2000 jedním ze spolupořadatelů **připomínky poslední bitvy 2. světové války v Evropě u Slivice** nedaleko Milína (akci 9. 5. 2015 sledovalo **5 000 návštěvníků**, zprávu o tom přinesla ČT Praha, TV Barrandov, Rádio Svobodná Evropa a další média, za Armádu ČR se programu zúčastnil bývalý náčelník Generálního štábu arm. gen. Jiří Šedivý a zástupce náčelníka Generálního štábu AČR brig. gen. Petr Mikulěnka – ředitel Společného operačního centra); HM Příbram zastoupené ředitelem se autorsky podílelo na vzniku **publikace** vydané Městem Příbram, Státním okresním archivem Příbram a Institutem Tereziánské iniciativy s názvem **„Synagoga v Příbrami“** a na vybudování **Pomníku obětem holocaustu v Příbrami** (slavnostního odhalení pomníku 3. 6. 2015 se spolu s vedením města zúčastnil i vrchní zemský rabín Karol Sidon, představitelé Federace židovských obcí v ČR a delegace židovské Kongregace Bnai Brit z USA); ředitel HM se podílel poskytnutím historických materiálů a přednáškou na kulturním programu spojeném s **odhalením pamětní desky** příbramskému občanu a 1. čs. veliteli 311. bombardovací peruti RAF v době 2. světové války ve Velké Británii gen. Karlu Marešovi – Tomanovi (akce se konala v místě někdejších studií tohoto válečného hrdiny v gymnáziu Pierra de Coubertina v Táboře za účasti rodinných příslušníků generála, představitelů města, velení 22. základny vrtulníkového letectva Armády ČR a dalších hostů dne 10. 6. 2015);

ředitel HM vystoupil s přednáškou a prezentací na téma „Vojenský výcvikový prostor Brdy v době 2. světové války a problém vystěhování“ na **celostátní konferenci nazvané „Násilné migrační procesy“**, pořádané Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR a Státním oblastním archivem Praha; ředitel HM spolupracoval při **natáčení programů ČT Praha** zaměřených na 70. výročí konce 2. světové války na Příbramsku (vysíláno ve zpravodajství 12. 5. 2015) a v rámci dokumentárního seriálu ČT Praha „Jaro 1945“; **rakouská společnost ProOmnia film Vídeň** natáčela v červnu 2015 v prostředí Památníku Vojna **dokumentární film** o životě politických vězňů v nacistických koncentračních táborech; ČT Praha využila v průběhu měsíce června a července 2015 prostředí Památníku Vojna k natočení **dokumentárního filmu** režiséra Jána Nováka s názvem „32 utajovaných stran“ pojednávajícího o hrůzách holocaustu v KT Osvětim; společnost Wilma Film s. r. o. natáčela v areálu Památníku Vojna dvoudílný televizní film z období 2. světové války o rodině výrobců obuvi v Německu - Dasslerů s názvem „Die Dasslers“ (9. 10. – 17. 10. 2015); muzeum průběžně dále zpracovávalo dokumentaci týkající se boje za demokracii a protikomunistického odporu po únoru 1948 (ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR, ÚDV Policie ČR, Muzeem III. odboje Příbram, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR Praha, Národním archivem ČR apod.) s možností využití v rámci činnosti Památníku Vojna i mimo jeho rámec

- **pracoviště historiků** pokračovalo v činnosti zaměřené na studium dobových materiálů, terénní průzkum a shromažďování dokladů týkajících se **báňské historie, dějin montánního podnikání a tradičních řemesel na Příbramsku** (vedle hornictví a hutnictví zejména betlémářství, řezbářství, hračkářství, voskařství, perníkářství a rozárnictví); pro rok 2015 je z **oblasti hornické minulosti** mimořádně významné **140. výročí dosažení světového rekordu 1 000 m hloubky dolu Vojtěch** - k tomuto jubileu přichystalo muzeum v šachetní budově Vojtěšského dolu prezentační akci spojenou s **otevřením nové stálé expozice** dle scénáře ředitele HM, křest publikace z autorské dílny ředitele HM a kolektivu spoluautorů s názvem „Z historie drátěných těžních lan“ vydané v česko – německé mutaci německými partnery z Märkischer Kreis Altena, a další doprovodný kulturní program v rámci konání 26. hornické **Prokopské pouti** (5. 7. 2015, 2 000

návštěvníků, této události byl věnován i jeden z dílů pořadu ČT – Toulavá kamera a reportáž v rámci zpravodajství) – spolu se zástupci města, hornických spolků, s. p. DIAMO a Středočeského kraje se akce zúčastnil i **poslanec Parlamentu ČR ing. Václav Zemek**, který se dlouhodobě zajímá o historii hornictví

- ve spolupráci s městem Příbram, Cechem příbramských horníků a hutníků a Spolkem Prokop Příbram se HM Příbram zapojilo v r. 2015 do příprav organizace **20. setkání hornických měst ČR a 16. Evropského dne horníků** pořádaných při příležitosti 800. výročí nejstarší písemné zmínky o Příbrami 10. 6. – 12. 6. 2016, ředitel HM jmenován Radou města členem čestného a řídicího výboru
- ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa), HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovává tuto bibliografii za ČR
- ve spolupráci s redakcí německého odborného časopisu **Industriekultur** vydávaného v Essenu, ve kterém HM Příbram každoročně publikuje, zajistilo HM Příbram **program** pro členy redakční rady a zástupce vydavatele tohoto periodika v rámci jejich **výjezdního zasedání v ČR** (16. 5. – 17. 5. 2015)
- HM Příbram se prezentovalo s tematikou vývoje používání drátěných lan v hornictví - pořádáním putovní **mezinárodní výstavy** pojmenované „**Historie drátěných těžních lan**“, ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal- Zellerfeld, SRN (instalace této výstavy v prvním pololetí roku 2015 v Bergbaumuseum Theuern, SRN, 1. 3. – 29. 4. 2015 a v Neue Hütte Schmalkalden, SRN, 30. 4. – 28. 7. 2015)
- díky spolupráci se s. p. DIAMO se uskutečnilo doplnění expozice v plenéru důlní techniky bývalých Uranových dolů Příbram situované v areálu Památníku Vojna (ocelové důlní výztuže)
- na základě uzavření partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft , Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen**“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic zajišťovalo HM Příbram v průběhu

roku 2015 exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“ pro účastníky tohoto projektu ze SRN a ČR

- HM Příbram jako řádný člen se zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (MUT)**
- HM Příbram se zúčastnilo přednáškou a odbornou prezentací zpracovanou ředitelem HM celostátní konference věnované montánním památkám a cestovnímu ruchu s názvem „**České podzemí**“ (Zlaté Hory, 18. 4. – 19. 4. 2015) pořádané o. s. Společností pro výzkum historického podzemí, Českou speleologickou společností a Českou centrálou cestovního ruchu – CzechTourism
- HM Příbram bylo pozváno k účasti na mezinárodní konferenci „**European Route of Industrial Heritage**“ („Evropské cesty průmyslového dědictví“) 22. 10. – 23. 10. 2015 v Plzni za účasti zástupců předních technických muzeí ze **13 zemí Evropy**, při které vystoupil ředitel HM s přednáškou o spolupráci muzea se školami, následně se uskutečnila pracovní exkurze do Hornického skanzenu na Březové Hory
- HM Příbram zajistilo odbornou exkurzi pro členy **delegace** ministerstva hornictví, báňské správy, geologů a předních těžařských společností z **Ruské federace** (29. 5. 2015), ze **Slovenska** (2. 6. 2015), z **Číny** (26. 9. 2015) a z **Nepálu** (17. 10. 2015), ve spolupráci se s. p. DIAMO a Českým báňským úřadem
- HM Příbram zorganizovalo při příležitosti Mezinárodního dne památek a sídel vystoupení pěveckých sborů Arytmie a Gambale (šachetní budova dolu Vojtěch 25. 4. 2015) a následně Komorního pěveckého sboru Zdeňka Fouse pod vedením Mgr. Jarmily Krůtové s názvem „**Pěvecké tradice horníků**“ (šachetní budova dolu Vojtěch 4. 6. a 24. 9. 2015) spojené s výkladem ředitele HM o dějinách příbramského hornictví
- **etnografické pracoviště** připravovalo v areálu Skanzenu – Muzea vesnických staveb středního Povltaví (MVS) Vysoký Chlumeč rozšíření expoziční nabídky veřejnosti o stavbu repliky **historické zděné kovárny z 19. století** z Počepic čp. 66, k jejíž realizaci došlo v prosinci roku 2015
- v MVS Vysoký Chlumeč byly instalovány **dlouhodobé tematické výstavy**: „Sedlčansko ve fotografii Čeňka Habarta“ – dům z Obděnic; „Lidové řezbářství“ – dům z Jíví; „Sekyry v životě vesnického člověka“ –

dům z Mašova; „Nejstarší roubené chalupy“ – dům z Mašova; „Orebné náradí“ – stodola z Mašova; „Historické pračky a mandly“ – špýchar z Počepic; „Truhlářská a sekernická dílna“ – mlýn z Radešic; „Zemědělské stroje a náradí I.“ – stodola ze Záběhlé; a krátkodobé výstavy : „Lidový malovaný nábytek Sedlčanska“ – dům z Arnoštovic, mobiliář z konce 18. stol. až z 1. pol. 19. stol. (4. 4. – 1. 11. 2015); „Mou kadeř na památku chovej“ (1. 6. – 28. 9. 2015); „Vývoj dokumentace lidového stavitelství v jižní části středních Čech“ (18. 9. – 22. 11. 2015) – tato výstava realizovaná ve spolupráci s Městským muzeem v Sedlčanech k 120. výročí konání Národopisné výstavy československé

- v **Muzeu Špýchar** v Prostřední Lhotě se uskutečnily výstavy: „Z historie hasičských seker“; „Pozor křehké“ – historická užitková a dekorativní keramika; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Z historie triatlonu na Slapech“; „Obrazy Emilie Milerové“; „Vokounův betlém“
- v Chotilském muzeu byla v roce 2015 instalována stálá výstava modelu hradu Ostromeč a dále výstavy: „Historická kola“ (1. 5. – 31. 12. 2015); „Z historie dívčího skautingu v Čechách u Živohošti“ (1. 8. – 31. 12. 2015)
- v **Muzeu zlata Nový Knín** uskutečnilo HM Příbram doplnění a rozšíření expozice týkající se **historie těžby a zpracování zlata** na Novoknínsku; dále proběhla realizace „Velikonoční výstavy“ (27. 3. – 3. 4. 2015); výstava „70 let od konce 2. světové války na Novoknínsku“ (4. 5. – 17. 5. 2015); výstava s názvem „100 let od přesídlení Italů do Čech v době 1. světové války – Bohemia Mia“ (18. 5. – 31. 5. 2015); archeologická výstava „Císařův kamnář...aneb kachlová kamna od středověku k novověku na Příbramsku“ (1. 6. – 30. 9. 2015); „Vánoční výstava“ (23. 11. – 4. 12. 2015) a výstava s názvem „Novoknínské betlémy“ (23. 11. – 18. 12. 2015)
- v podmínkách HM Příbram je kladen akcent zejména na otázku **hornického folkloru** a příbramského **betlémářství** (probíhá např. zpracování katalogu příbramských historických řezbářů z 19. stol. – 1. pol. 20. stol. a dokumentace historických i současných betlémů na Příbramsku, spolupráce se spolkem **Příbramští betlémáři**); pozornost je dlouhodobě věnována též lidovému loutkářství (výstava v hornickém domku s názvem „Ke všem čertům“) a místní výrobě hraček, jakož i

některým dalším zdejším **tradičním řemeslům** (voskařství, rozárnictví, perníkářství, řezbářství, hračkářství, tiskařství – tisk starých kalendářů, papírových betlémů, svatých obrázků atd.); speciální zájem je upřen k problematice vzniku a prodeje poutního zboží v kontextu s **dějiny poutního místa Svaté Hory**, studiu voskových adjustací pod šturcem, soškám svatých atd.; předmětem badatelského zájmu je též všední oblečení 18. a počátku 19. století; **soustavná vědeckovýzkumná činnost je z regionálního hlediska zaměřena vedle Podbrdsko k oblasti středního Povltaví** – mimo jiné zpracováním historie staveb přenesených do MVS Vysoký Chlumeck a terénní dokumentací dalších **objektů lidového stavitelství**, studiem kresebných, fotografických, mapových i jiných materiálů atd.; pokračuje spolupráce s dendrochronologickou laboratoří Ústavu nauky o dřevě Mendelovy univerzity Brno a dalšími odbornými pracovišti; bylo zajištěno výjezdní zasedání etnologické komise AMG; etnologické pracoviště HM Příbram se zapojilo jako partner do projektu podporovaného EU s názvem „**Etnofolk**“ ve spolupráci s Etnologickým ústavem Akademie věd ČR, realizovaným v rámci programu **Central Europe Programme – ERDF** s cílem prezentovat na portále „etnofolk.eu“ odborné i laické veřejnosti textové a obrazové materiály o lokalitách spojených s lidovou kulturou (hornický domek v Příbrami – Březových Horách, Křížovnický špýchar v Prostřední Lhotě, Skanzen Vysoký Chlumeck); etnolog muzea spolupracuje se zřizovatelem a dalšími vybranými muzei Středočeského kraje v Odborné komisi pro zápis statků do tzv. „**Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje**“

- výsledky etnologických **bádání** a výzkumů byly mimo jiné prezentovány na celostátní konferenci věnované lidovému stavitelství a pořádané Národním památkovým ústavem v Praze (září 2015), dále jsou zveřejňovány rovněž formou **přednášek atd.**; sledovaná tematika byla nabízena prostřednictvím **interaktivních dílen** (např. v hornickém domku při **Velikonocích** 23. 3. – 5. 4. 2015 za účasti **2 200** osob, v Muzeu zlata Nový Knín 27. 3. – 3. 4. 2015 při návštěvě 250 osob a ve Skanzenu Vysoký Chlumeck ve dnech 25. 3. – 5. 4. 2015 s účastí **2 500** osob, dále při seriálu **předváděcích dnů vybraných činností lidových**

řemeslníků ve Skanzenu Vysoký Chlumeč s názvem „Šikulové I a II“ (23. 5. – 100 osob a 13. 6. 2015 – 130 osob) nebo při „**Dnu řemesel**“ (22. 8. 2015, **2 500** osob), v rámci programu **Vánoce v hornickém domku** na Březových Horách (7. 12. – 18. 12. 2015, **3 380** osob) nebo Vánoce v Muzeu zlata Nový Knín (23. 11. – 4. 12. 2015); **exkurzemi, publikační činností a podobně**

- ve spolupráci s Českou televizí Praha byla připomenuta tradiční řemesla a zvykoslovné činnosti spjaté s Velikonoci v pořadu Toulavá kamera (29. 3. 2015), hornické tradice v pořadu Toulavá kamera (21. 6. 2015), život venkovského obyvatelstva ve středním Povltaví v pořadu Toulavá kamera (21. 6. 2015), zvyky a pověsti z Brd v pořadu Toulavá kamera (4. 10. 2015)

Pracoviště přírodních věd

- s ohledem na prohlubování profilace muzea pokračovalo bádání **pracoviště mineralogie, geologie a petrografie**; výsledky výzkumů byly nabídnuty formou přednášek, publikační činností (mimo jiné přípravou **knihy s názvem „Uranové minerály a jejich nejvýznamnější naleziště v ČR“** vydanou v roce 2015, články do odborných periodik – Canadian Mineralogist, Mineralogical Magazine, Bulletin Národního muzea aj.) a krátkodobými tematickými výstavami – „**Březohorské baryty**“ (2. 1. – 31. 12. 2015) o rudních minerálech v žilovinách z březohorského rudního revíru; pokračoval též revizní vědecký výzkum minerálů ze sbírek Hornického muzea Příbram (ve spolupráci s Národním muzeem Praha a studenty PŘF UK Praha)
- HM Příbram pokračovalo ve výzkumu Ag-Sb-Pb minerálů ze šachty č. 21 příbramského uranového ložiska (Ag-mineralizace žíly H14F3 mezi 7. – 9. patrem) a výzkumu výskytu permingeatitu z odvalu šachty č. 11 A a výskytu antimonselitu z odvalu šachty č. 16 uranového ložiska; probíhá studium vzorků zeolitů z ložiska Bohutín (nalezených při ražbě Dědičné štoly v letech 1850–1853, nyní ve Sbírci HM Příbram); pokračovalo studium krystalové struktury a variace chemického složení hakitu objeveného na Příbramsku; v souvislosti se zahájením rekultivace a s likvidací odvalu šachty č. 11 Bytíz příbramského uranového ložiska je prováděna

dokumentace této lokality ve vztahu k výskytu mezinárodně významné selenidové mineralizace, HM Příbram v této souvislosti rovněž iniciovalo **setkání ředitele s. p. DIAMO ing. Tomáše Rychtaříka a hejtmana Středočeského kraje ing. Miloše Petery v lokalitě Bytíz dne 21. 4. 2015** za účelem případného získání někdejší **strojovny a turbokompresorovny** (včetně strojového vybavení) **šachty č. 11A Bytíz** z 50. let 20. století do majetku Středočeského kraje s právem hospodaření Hornického muzea Příbram, s cílem uchovat pro příští generace tyto mimořádně cenné doklady největší slávy uranového hornictví u nás

- pokračoval sběr dalších velkoformátových vzorků pro připravovanou **expozici tzv. „Geoparku březohorského rudního revíru“** (v areálu dolu Vojtěch)
- pro školní mládež byla zorganizována exkurze do terénu spojená s **rýžováním** tzv. zlatinek na říčce Litavce a s **paleontologickým výzkumem v Brdech**
- pracoviště mineralogie, geologie a petrografie HM Příbram je **garantem** odborného časopisu Minerál č. 1/2015 s tématem „Minerály rudních ložisek“; ve spolupráci s Přírodovědným muzeem Národního muzea je řešen grant s tématem mineralogie selenu v ČR podpořený Grantovou agenturou ČR; v průběhu roku 2015 se uskutečnila fotodokumentace příbramských minerálů deponovaných ve sbírce Národního muzea Praha, Vysoké školy chemickotechnologické v Praze a Přírodovědeckého muzea ve Vídni (Rakousko)
- **botanické pracoviště** realizovalo dlouhodobý terénní výzkum se zaměřením na **květenu Podbrdská, Brd a středního Povltaví**; probíhal další sběr rostlinného materiálu a tvorba herbářových sbírek s jejich elektronickým zpracováním z lokalit v Brdech, na Hřebenech a ve středním Povltaví; výzkum byl orientován na kriticky ohrožené druhy a na registraci změn ve vegetaci vytypovaných lokalit; byla doplňována floristická databáze Fldok; botanické pracoviště dokončilo **zpracování odborných podkladů** k plánu péče o navrhovanou **Chráněnou krajinnou oblast – CHKO**

Brdy (ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR); byly průběžně poskytovány konzultace z oblasti ochrany přírody (především Krajskému úřadu Středočeského kraje, MěÚ Příbram, Správě CHKO Český kras, Vojenskému újezdu Brdy atd.); výsledky botanických bádání byly prezentovány formou přednášek, exkurzí, přípravou putovní výstavy (se zoologickým pracovištěm HM Příbram) „O přírodě Brd“, publikačními příspěvky (práce na chystané publikaci s názvem „**Květena Brd**“), sbírkotvornou činností, zpracováním herbářového materiálu, doplňováním floristické databáze aj.

- **zoologické pracoviště** pokračovalo ve **vědeckovýzkumné a badatelské činnosti** s výstupy v podobě organizování přednášek a terénních exkurzí - v rámci spolupráce s příbramskými školami i pro širokou veřejnost s okruhem **přednášek**: „ Příroda Brd a perspektivy její ochrany po zrušení Vojenského újezdu Brdy a vzniku CHKO“; HM Příbram mělo aktivní podíl na organizaci **konference „Budoucnost Brd v CHKO, 27. 3. – 28. 3. 2015, za účasti hejtmána Středočeského kraje Ing. Miloše Petery**; další přednáškové okruhy byly na téma: „Nejvýznamnější živočichové regionu“; „Plazi“; „Obojživelníci“; „Naši raci“; „Mihule a ryby“; **téma exkurzí** byla: „Raci, mihule, ryby a obojživelníci Příbramska“ a „Plazi Příbramska“; široké veřejnosti byly dále určeny **terénní exkurze** na přírodovědecky významné lokality v rámci vzdělávacího cyklu „**Přírodou krok za krokem**“ (lokality Kozohlůdky a pískovna Jitra, Zahrádka u Tábora, rybník v Solopyskách, Velký Raputovský rybník a okolí Vacíkova, Rožmitál pod Třemšínem a okolí i jiné); již tradičně proběhla i v r. 2015 tzv. „**Netopýří noc**“; zoologické pracoviště se podílelo na sčítání netopýřů; byla zajištěna aktivní účast při ochraně cenných biotopů či při realizaci podpůrných opatření pro ohrožené druhy živočichů
- výsledky zoologických výzkumů byly publikovány jak v odborné literatuře, tak uveřejňovány v regionálním tisku a uplatněny v rámci přednáškových programů s názvem **Školní rok v Hornickém muzeu Příbram (15. ročník)** a **Akademie třetího věku** – spojené s exkurzemi v terénu

- pokračovalo **mapování fauny drobných toků**, ichtyologický průzkum Obecnického potoka a říčky Vlčavy; **probíhalo monitorování výskytu ohrožených živočichů**, zejména obojživelníků a plazů s následnou prezentací výsledků bádání; bylo pokračováno ve **studiu ekologie a etologie vybraných druhů** (ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK Praha, Českou zemědělskou univerzitou Praha, ZOO Praha); byly **prováděny záchranné přenosy** zvláště chráněných druhů živočichů (přenášení žab přes komunikace v době páření); byl realizován záchranný přenos raků a mlžů při odbahňování rybníků ve VVP Brdy; bylo pokračovat výzkum vlivu invaze norka amerického na naši faunu a jiné; uskutečnilo se monitorování lokalit s výskytem raka kamenáče včetně podrobné populační studie na části vybraných lokalit a společně s Výzkumným ústavem vodohospodářským byla připravena studie řešící úhyny raků v Evropsky významné lokalitě Padrťský potok (Brdy)
- zoolog muzea se aktivně (formou příspěvku) zúčastnil odborných seminářů věnovaných ochraně raků, ochraně Brd po opuštění Armádou ČR a ekologicky orientované správě vodních toků
- zoolog pokračoval ve **sbírkotvorné činnosti**, např. rozšiřováním dermoplastických preparátů, zpracováním a konzervováním regionální sbírky motýlů atd.
- ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýrů byla veřejnosti nabídnuta **tematická výstava s názvem „Netopýři“** (cáchozna dolu Vojtěch, 4. 4. – 30. 4. 2015) a ve spolupráci s Ochranou fauny ČR v Hrachově u Sedlčan byla uspořádána výstava **„Malé vodní toky“** (od 15. 5. 2015)
- ve spolupráci s Městem Příbram, Ochranou fauny, Městskými lesy a dalšími subjekty se HM Příbram podílelo na vybudování **naučné stezky „Údolí Litavky“** v Jamkách, slavnostně otevřené 21. 10. 2015)
- pokračovala spolupráce s dotčenými úřady a institucemi (Krajský úřad Středočeského kraje, MěÚ Příbram, Újezdni úřad Vojenského újezdu Brdy, Vojenské lesy a statky s. p., Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR aj.)

Pracoviště konzervátorské a restaurátorské

- toto pracoviště zajišťovalo plnění úkolů spojených s péčí o Sbíрку Hornického muzea Příbram dle požadavků kurátorů jednotlivých podsbírek; uskutečnilo se restaurování a nakonzervování vybraných sbírkových předmětů; pokračovalo měření teploty a vlhkosti prostředí v interiérových expozicích muzea i v depozitářích; ve spolupráci se Státním výzkumným ústavem ochrany materiálů Praha a ČVUT Praha pokračovalo řešení **projektu s názvem Sledování korozní agresivity prostředí zejména v nevytápěných objektech expozic Hornického muzea Příbram (E 3517 BESTPRODUCT – TENEEST)**; poměrně náročným úkolem bylo konzervování parních těžních strojů ve strojovně dolu Anna a dolu Vojtěch
- HM Příbram pokračovalo ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum (nositel projektu) při řešení **mezinárodního projektu** s názvem „The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission“, zaměřeného na konzervování a restaurování vybraných hornických památek
- konzervátor pokračoval v digitalizaci starých konzervátorských záznamů
- HM Příbram zastoupené konzervátorem se zúčastnilo zasedání Sekce Středočeských konzervátorů, Sekce konzervace kovů a celostátní konference konzervátorů
- pracoviště konzervátora zároveň průběžně zpracovávalo v rámci HM Příbram agendu související s **Centrální evidencí sbírek (CES)**, vedení evidence Demus99 a podobně
- konzervátorské a restaurátorské pracoviště zajišťovalo řadu činností při prezentačních akcích HM Příbram a při přípravě výstav či expozic

Výstavní činnost

Výstavní činnost v zahraničí (celkem 4 výstavy), putovní výstava s názvem „Zur Geschichte des Drahtseils - Historie drátěných těžních lan“, uspořádaná ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal - Zellerfeld, SRN a

dalšími partnery, instalace: 1. v Bergbaumuseum Theuern, SRN, 1. 3. – 29. 4. 2015, 1 200 návštěvníků; 2. v Neue Hütte Schmalkalden, SRN, 30. 4. – 28. 7. 2015, 3 448 návštěvníků; 3. ve Slovenském banském muzeu Banská Štiavnica, Slovensko, 1. 8. – 31. 10. 2015, 200 návštěvníků; 4. v Stadt- u. Bergbaumuseum Stassfurt, SRN, 3. 11. 2015 – 27. 2. 2016)

Zahraníční výstavy instalované v HM Příbram (celkem 2 výstavy) -
v Památníku Vojna, v Galerii ORBIS PICTUS: EUROPA – 1. prezentace další části mezinárodní výstavy moderního výtvarného umění z 16 zemí světa – tzv. „Nekonečné plátno“ a **2.** výstava sochařských děl umělců z bývalého postkomunistického východního bloku (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR) s názvem „**Individualita a totalita**“

Tuzemské výstavy z oblasti společenských i přírodních věd dle plánu:
„Příbramské betlémy z hornického kraje – aneb kde bydlel Ježíšek“ (HM Příbram); „Nekonečné plátno“; „Vzestup“ – sochařské dílo Jiřího Sozanského; „Socialistický realismus v architektuře“ – výstava představující jeden z architektonických stylů totalitního období; „NATO – svoboda i odpovědnost“; „Ani gram uranu sovětským okupantům“; „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“; „Kresby Otmara Olivy z vězení“; „Milada Voláková Mojsejová – obrazy“; „Kateřina Mojsejová – obrazy“; „Martin Micka – obrazy a sochy“; „Vladimír Svozil – obrazy“; „Luděk Koloušek – obrazy“; „Ladislav Hovorka – fotografie“; „Vít Pavlík – obrazy“; „Nejdelší noc – 21. srpen 1968“ - výstava dokumentů z ÚDV SKPV Policie ČR; „Nad krajinou slz a radiace“ (Policejní muzeum Praha); „Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“ (HM Příbram); „Císařův kamnář aneb kachlová kamna od středověku k novověku na Příbramsku“; „Velikonoce v Mincovně Nový Knín“ (Muzeum zlata); „Velikonoce ve skanzenu“; „Velikonoce v hornickém domku“; „Ke všem čertům“ – výstava historických loutek v hornickém domku; „Březohorské baryty“; „Příbramské stříbro“; „Netopýři“ (HM Příbram); „Z výstavby skanzenu ve Vysokém Chlumci“; „Zemědělské stroje a nářadí ze středního Povltaví I a II“; „Nejstarší roubené chalupy“; „Lidový malovaný nábytek Sedlčanska“; „Lidové dřevořezby“; „Sekery v životě vesnického člověka“; „Orebné nářadí“; „Historické pračky a mandly“; „Truhlářská a sekernická dílna“; „Střední Povltaví ve fotografii Čenka Habarta“; „Mou kadeř na památku chovej“; „Vývoj dokumentace lidového

stavitelství v jižní části středních Čech“ (Skanzen Vysoký Chlumeč); „Fotografie Zuzany Garay“; „Zmizelá Vltava“; „Život obyvatel kolem Vltavy“; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Z historie hasičských seker“; „Pozor křehké“ – výstava historické užitkové a dekorativní keramiky (Křížovnický špýchar); „Obrazy Emilie Milerové“ – výstava výtvarného umění v Muzeu historie staré Vltavy v Chotilsku; „Hrad Ostromeč“; „Historická kola“; „Z historie dívčího skautingu v Čechách u Živohošti“ (Muzeum historie staré Vltavy); „Keltské oppidum Hrazany“; „Z historie triatlonu na Slapech“; „Zlato u Čeliny“ (Křížovnický špýchar); „70 let od konce 2. světové války na Novoknínsku“; „100 let od přesídlení Italů do Čech v době 1. světové války – Bohemia Mia“; „Císařův kamnář“ – archeologická výstava (Muzeum zlata Nový Knín); „Čerpání důlních vod“; „Důl Prokop a Prokopská štola“; „Voda v rudném hornictví Příbramska a využití vodních kol“; výstava loutek s názvem „U Kapišosů – vodníci a hastrmani divadelních tůní“; „Vánoce v hornickém domku“; „Příbramské betlémy z hornického kraje“ (HM Příbram); „Novoknínské betlémy“ (Muzeum zlata Nový Knín); „Vokounův betlém ve Špýcharu Prostřední Lhota“

- **rozšíření funkční expozice kolejové důlní techniky Uranových dolů Příbram** v areálu Památníku Vojna o TH výztuže
- ve spolupráci se s. p. DIAMO **rozšíření prohlídkového okruhu v areálu dolu Anna na tzv. Wasserlauf** – vodním patře a doplnění prezentace v podzemí o **ukázky ručního vrtání a dobývacích prací**
- zpracováno libreto a scénář multimediální expozice (ve spolupráci s FAMU Praha) zaměřené na problematiku paleontologie a lokalitu Brd (cáchozna dolu Vojtěch)
- zpracován projekt vytvoření funkční repliky vodního kola v podzemí dolu Anna

Prezentace muzea v roce 2015 na veletrzích cestovního ruchu v Brně – GO a REGIONTOUR (15. 1. – 18. 1. 2015), v Praze – HOLIDAY WORLD (19. 2. – 22. 2. 2015), na Region Tour Expo **Trenčín, Slovensko** (15. 5. – 16. 5. 2015); při Mezinárodním veletrhu průmyslového dědictví a podzemní turistiky v **Zabrze v Polsku** (21. 5. – 23. 5. 2015) v rámci

tradiční spolupráce s Městem Příbram – „Hornická hospůdka“ a také v rámci KÚ SK; při Mezinárodním setkání hornických měst ve **Freibergu (SRN, 25. 6. – 28. 6. 2015)** a dále v kulturních a informačních střediscích v tuzemsku i v zahraničí (např. Berlín, Drážďany, Dortmund, Mannheim, Bochum, Freiberg, Teuern, Neukirchen, Banská Štiavnica a další); v tiskových materiálech orientovaných na turistiku a cestovní ruch (s ohledem na Marketingový průzkum - důraz kladen na klientelu škol, spádovou oblast Prahy a zahraniční kontakty - zejména do Německa, Rakouska, Polska, Slovenska, Holandska a Francie)

- na základě spolupráce s **Českou centrálou cestovního ruchu - CzechTourism** vstoupilo HM Příbram partnerskou smlouvou do tzv. **Klubu Kudy z nudy** - s prezentací muzea na cestovatelském portálu tohoto subjektu a v rámci zákaznického programu s názvem „**Šťáva**“ (dle Smlouvy o spolupráci s ČEZ Prodej, a. s. s prezentací muzea na facebookových stránkách, prostřednictvím newsletterů, direct mailů, tiskových zpráv a internetových stránek Skupiny ČEZ, a. s.)
- v rámci **soutěže** organizované **CzechTourism** o turistické atraktivity ČR v kategorii „**Po Česku za tradicemi**“ obsadilo HM Příbram v celostátním měřítku **3. místo**
- ve spolupráci s ADJUST ART, spol. s r. o. vstoupilo HM Příbram do projektu „**Nalad'te se na střední Čechy**“ s cílem nabídnout v r. 2015 komplex materiálů s pozváním do Hornického muzea Příbram (speciální www stránky, billboardová kampaň, citylight, mapy, vizitky, letáky, plakáty atd.)

- **účast HM Příbram** s nadstandardním programem při akcích: **Mezinárodní den památek a sídel, Festival muzejních nocí** (noční jízdy hornickým vláčkem, tajuplné podzemí dolů a permoníci, noční prohlídka bývalého vězeňského lágru Vojna), **Mezinárodní den muzeí, Den památky obětí komunistického režimu, Prokopská hornická pouť, Dny evropského dědictví, 4. ročník – Industriální stopy/Den památek techniky a průmyslového dědictví, Den Středočeského kraje, European Route of Industrial Heritage** a další
- **propagace muzea v tuzemských sdělovacích prostředcích** - ČT Praha, TV Nova, TV Prima, TV Barrandov, TV Šlágr, regionální TV Fonka,

v rozhlase, tisku (i zahraničním) apod., o akcích v HM Příbram přináší reportáže například Rádio Blaník, Český rozhlas Region, Radiožurnál, Rádio Praha – zahraniční vysílání, Rádio Svobodná Evropa a další; Český rozhlas Region nabídl **mediální partnerství; propagace muzea v zahraničních médiích** – tisku, rozhlase, TV (Ruská TV, německá ARD, italská TV Rai 3)

Přednášková činnost byla realizována, kromě účasti na odborných akcích, zejména v rámci projektu orientovaného na základní a střední školy s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (15. ročník); pro seniory pokračoval cyklus přednášek s názvem „**Akademie třetího věku**“ – podporované Středočeským krajem

Spolupráce se školami a mládeží: MŠ (naučné vycházky, Hornické velikonoce, putování za permoníky, jízdy hornickým vláčkem, Vánoce v hornickém domku a štědrovečerní šichta v Prokopské štolě), ZŠ (environmentální výchova s tzv. pilotní školou ekologické výchovy – „Školní rok v Hornickém muzeu“), SŠ + 2. stupeň ZŠ (středoškolské odborné praxe, exkurze, soutěže, ročníkové práce), VŠ (odborné exkurze domácích i zahraničních univerzit, partnerské smlouvy s univerzitami, odborné práce a jiné) dle **zpracované koncepce spolupráce se školami** (s využitím metodického portálu www.rvp.cz – **strukturovaná prezentace vzdělávacích programů**); HM Příbram ve spolupráci s mateřskými a základními školami v regionu uspořádá mimo jiné interaktivní výchovně zábavný program s názvem „**Dny s permoníky**“ (areál dolu Anna, 18. 5. – 24. 5. 2015, 4 800 návštěvníků)

- HM Příbram ve spolupráci s Památkem Lidice, příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR, vytvořilo společný **interaktivní vzdělávací projekt** určený pro školy s názvem „**Vězeňské tábory – nástroje perzekuce**“, tento projekt má **Statut akreditovaného semináře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR**; HM Příbram uzavřelo **Partnerskou smlouvu s ČVUT v Praze, Fakultou stavební, na téma „Štola Josef Smilovice – výuka a výzkum“**, s využitím historického důlního díla ve známé lokalitě středního Povltaví dotčené těžbou zlata; HM Příbram uzavřelo **Partnerskou smlouvu s VŠB – TU Ostrava, Fakultou stavební a montánní turistiky** ohledně nabídky služeb muzea pro potřeby **univerzitní výuky a exkurzí; z pravidelné spolupráce se zahraničními**

- univerzitami** je možné uvést dále technické univerzity ve Freibergu, Mnichově a Clausthalu v SRN a v Košicích ze Slovenské republiky;
- ve spolupráci s Farní charitou Příbram byl zajištěn program pro děti z Ukrajiny nacházející se v ČR na ozdravném pobytu (4. 2. – 2. 3. 2015); ve spolupráci se **Středočeským krajem** byla zajištěna exkurze a další program pro účastníky Letní školy českého a ruského jazyka (5. 7. 2015); ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK Praha, Českou asociací geofyziků, z. s. a Ústavem geoniky Akademie věd ČR, v. v. i. zajistilo HM Příbram odbornou exkurzi pro účastníky mezinárodní konference **6th International Geosciences Student Conference**, garantované mimo jiné **americkou vědeckou společností SEG** a evropskou EAGE (16. 7. 2015)

Účast na mezinárodních akcích

HM Příbram se v roce 2015 účastnilo několika mezinárodních seminářů, symposií, konferencí atd.

- HM Příbram zastoupené ředitelem se zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (MUT)**; HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s městem Příbram **Mezinárodního setkání partnerských a hornických měst Evropy** ve Freibergu, SRN (25. 6. – 28. 6. 2015); HM Příbram se zúčastnilo přednáškou ředitele a zorganizování exkurze ho Hornického skanzenu Březové Hory mezinárodní konference **European Route of Industrial Heritage** v Plzni (22. 10. – 23. 10. 2015); ve spolupráci s redakcí německého odborného časopisu **Industriekultur** vydávaného v Essenu, ve kterém HM Příbram každoročně publikuje, zajistilo HM Příbram program pro členy redakční rady a zástupce vydavatele v rámci jejich **výjezdního zasedání** v ČR (16. 5. – 17. 5. 2015);

ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa) - ředitel HM Příbram zpracovává tuto bibliografii za ČR; na základě uzavření partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für**

Natur und Industriekultur – Veranstaltungen“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic, HM Příbram zajišťovalo v průběhu roku 2015 exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“ pro účastníky tohoto projektu ze SRN a ČR; HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum (nositel projektu) **mezinárodního projektu** s názvem „The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission“, zaměřeného na konzervování a restaurování vybraných hornických památek; HM Příbram zajišťovalo ve spolupráci se s. p. DIAMO a Českým báňským úřadem odbornou exkurzi pro delegaci představitelů ministerstva hornictví, báňské správy, geologů a předních těžařských společností z **Ruské federace** (29. 5. 2015) zajímajících se o expozici uranového hornictví, dále z **Číny** (26. 9. 2015) a pro delegaci geologů z **Nepálu** (17. 10. 2015); HM Příbram zajišťovalo ve spolupráci s Kovohutěmi Příbram, nástupnická a. s., exkurzi odborníků z oblasti metalurgie ze **Slovenské republiky** (2. 6. 2015); HM Příbram zajišťovalo exkurzi skupiny **kadetů armády USA** absolvujících vojenskou stáž u 13. dělostřeleckého pluku Jince (8. 6. 2015) s prezentací materiálů o válečných událostech na Příbramsku na konci 2. světové války, na kterých se tehdy podílela také 4. tanková divize americké armády

Doprovodné kulturní akce – Dětský masopust (17. 2. 2015, 200 dětí zdarma); Masopust v Novém Kníně (21. 2. 2015); 13. **Hornický masopust** (21. 2. 2015, **1 200 osob**); Masopust ve Skanzenu Vysoký Chlumeč (21. 2. 2015, 150 osob); Masopust ve Špýcharu Prostřední Lhota (21. 2. 2015, 150 osob); Konference Stará Vltava (7. 3. 2015, Muzeum Staré Vltavy Chotilsko – přednášky a promítání dokumentárních filmů k 60. výročí vzniku Slapské přehradě, 100 osob); **Velikonoce v hornickém domku** (23. 3. – 5. 4. 2015, **2 200 osob**); **Velikonoce ve Skanzenu Vysoký Chlumeč** (25. 3. – 5. 4. 2015, **2 500 osob**); Velikonoce v Mincovně Nový Knín (27. 3. – 3. 4. 2015, 250 osob); Slavnostní otevření pobočky v Muzeu Špýchar Prostřední Lhota vernisáží výstavy fotografií Zuzany Garay (2. 4. 2015); Mezinárodní den památek a sídel – koncert pěveckého souboru Gambale (šachetní budova dolu Vojtěch, 25. 4. 2015); **Slivice 2015** – pietní akt u Památníku Vítězství a připomenutí historických událostí poslední bitvy 2. světové války v Evropě u **Slivice** nedaleko Milína 11. 5. 1945 (9. 5. 2015, akce zdarma, **5 000** návštěvníků, reportáž ČT, TV Barrandov, Rádia Svobodná Evropa); Festival muzejních

nocí aneb **Muzejní noc** na dole Anna – noční jízdy hornickým vláčkem s doprovodným programem (16. 5. 2015, **415** návštěvníků); Mezinárodní den muzeí, doprovodný kulturní program (17. 5. 2015); „**Dny s permoníky**“ (areál dolu Anna 18. 5. – 24. 5. 2015, **4 800** návštěvníků); **Šikulové I a II** aneb ukázky řemesel ve Skanzenu na Vysokém Chlumci (23. 5. a 13. 6. 2015, 100 a 120 osob); Dětský den v Mincovně (Muzeum zlata Nový Knín, 1. 6. 2015, 100 osob); „Happening Mokrsko“ – kulturní akce **pod záštitou hejtmana Středočeského kraje ing. Miloše Petery** (6. 6. 2015); Den památky obětí komunistického režimu, pietní akt s bohoslužbou za oběti totality – Památník Vojna, ve spolupráci s Českou křesťanskou akademií (25. 6. 2015, akce zdarma, 130 osob); 26. historická hornická **Prokopská pouť** – tradiční společenská akce s mezinárodní účastí, průvod krojovaných horníků, polní mše, vystoupení hornických hudeb, další doprovodný kulturní program, slavnostní prezentace veřejnosti **nové stálé expozice** v šachetní budově dolu Vojtěch **věnované 140. výročí dosažení světového rekordu 1 000 m hloubky dolu Vojtěch v r. 1875** (5. 7. 2015, **2 000** návštěvníků); Folklorní den ve Skanzenu Vysoký Chlumeč – vystoupení Cimbálové muziky Jožky Severína z Kostic (18. 7. 2015, 100 osob); **Dne řemesel** – Skanzen Vysoký Chlumeč, prezentace tradičních řemesel spojených s venkovským hospodářstvím a lidovým stavebnictvím, hudební vystoupení a slavnostní představení plánovaného projektu výstavby kopie historické kovárny (22. 8. 2015, **2 500** osob); Netopýří noc – přednášky a exkurze spojené s odchytom netopýřů a jejich sledováním v rámci cyklu Přírodou krok za krokem; „Pěvecké tradice horníků“ - pásmo historických hornických písní v podání Komorního pěveckého sboru Zdeňka Fouse pod vedením Mgr. Jarmily Krůtové (šachetní budova dolu Vojtěch, 4. 6. a 24. 9. 2015); **Dny evropského dědictví** (12. 9. 2015); „Industriální stopy / Den památek techniky a průmyslového dědictví“(4. ročník akce, důl Vojtěch – „Žertování o 1 000 metrech“, 12. 9. 2015, celkem **800** návštěvníků v rámci celého muzea); „Novoknínské dýňování“ (24. 9. 2015, Nový Knín); Loučení s létem – pochod ze Skanzenu Vysoký Chlumeč do Obděnic k údajné hrobce slavného rybníkáře Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan (26. 9. 2015); „Měsíc věží a rozhleden“ – ve spolupráci s o. s. Pohádkové království, putování za věžemi a rozhlednami s cílem získat slosovateľné 4 pohledy, pod patronací cestovatele Ing. Pavla Pavla (šachetní věž dolu Vojtěch, dolu Ševčinského a vyhlídková věž Památníku Vojna, 28. 9. 2014); „Podzimní dílnička Halloween“ – Muzeum Křížovnický špýchar (26. 10. 2015); „**Podzim s permoníky**“ (10. 10. 2015,

1 500 návštěvníků); Den Středočeského kraje s názvem „**Havířské šprýmování**“ – ve spolupráci se Středočeským krajem, zábavný program pro malé i velké na nádvoří Ševčinského dolu (**1 800 návštěvníků**), prohlídka Ševčinského, Vojtěšského a Anenského dolu, Památníku Vojna a dalších poboček (na pobočkách **400 návštěvníků**), jízdy hornickými vláčky na povrchu i v podzemí, fárání na Wasserlauf (28. 10. 2015); „**17. listopad v Památníku Vojna**“ (Památník Vojna, 17. 11. 2015, zvláštní komentované prohlídka, kladení věnců zástupci politických stran a společenských organizací v čele s KPV ČR); „**Drakiáda u Špýcharu v Prostřední Lhotě**“ (31. 10. 2015); „**Adventní dílnička pro děti**“ – Muzeum staré Vltavy Chotilsko (17. 11. 2015); „**Jak se dříve vyráběly vánoční ozdoby**“ – Muzeum staré Vltavy Chotilsko (21. 11. 2015); „**Vánoce v hornické chalupě a štědrovečerní šichta v Prokopské štolě**“ – vánočně vyzdobený interiér hornického obydlí z 19. století, ukázky práce řezbářů betlémů, výroba a zdobení vánočních ozdob, lití olova, příprava vánočních pokrmů, přednes koled, jízdy důlním vláčkem vánočně vyzdobenou Prokopskou štolou, seznámení s vánočními tradicemi a zvyky horníků, nadílka dětem u nejhlubší jámy březohorského rudního revíru (7. 12. – 18. 12. 2015, **3 380 návštěvníků**); Předvánoční zpívání na dole Anna – pásmo koled a vánočních písní v podání učitelů a žáků Základní školy Březové Hory (18. 12. 2015, akce zdarma); „**Setkání u Vokounova betlému**“ – Muzeum Křížovnický špýchar Prostřední Lhota (19. 12. 2015); **Příbramské hornické betlémy** – tradiční výstava betlémů z hornického kraje, tentokrát zaměřená na typickou architekturu příbramského regionu, spojená s kulturním programem, tvůrčími dílnami pro školy, loutkoherecká vystoupení a recitál folkové skupiny Koledníci s pásmem vánočních písní a koled (4. 12. 2015 – 10. 1. 2016, **3 050 návštěvníků**, z toho v r. 2015 celkem **2 514 osob**); „**Vánoční trhy v Mincovně**“ (Muzeum zlata Nový Knín, 18. 12. – 23. 12. 2015); „**Silvestrovský výšlap ze Špýcharu na Veselý vrch u Mokrska**“ (31. 12. 2015)

Participace HM Příbram na projektech s možností čerpání finančních prostředků z EU – účast na projektu v rámci ROP NUTS II Střední Čechy („**Propagace turistické destinace Příbramsko**“) – jako partner **Města Příbram** na základě Smlouvy o partnerství a Dodatku č. 1, realizace **do 31. 12. 2017**, týkající se zejména účasti na mezinárodních veletrzích cestovního ruchu v Polsku a na Slovensku; na základě uzavření **Partnerské smlouvy** s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft , Forschung und Kunst –

Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen**“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic, HM Příbram bude zajišťovat v průběhu roku 2015 exkurze na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“; HM Příbram se zapojilo jako partner do projektu podporovaného EU s názvem „**Etnofolk**“ ve spolupráci s Etnologickým ústavem Akademie věd ČR, realizovaným v rámci programu **Central Europe Programme – ERDF**, s cílem prezentovat na portále „etnofolk.eu“ materiály o mezinárodně významných lokalitách spojených s místní lidovou kulturou (hornický domek, Křížovnický špýchar, Skanzen Vysoký Chlumeč)

Spolupráce s Odborem kultury a památkové péče KÚ SK a zřizovatelem muzea

HM Příbram se podílelo mimo jiné na zajištění programu výjezdního zasedání **Komise pro kulturu a památkovou péči Středočeského kraje** dne 18. 2. 2015, v rámci kterého se uskutečnila prohlídka areálu dolu Anna, dolu Vojtěch a lokality bývalých Uranových dolů Příbram – Bytíz s historickými objekty někdejší strojovny a turbokompresorovny, o jejichž záchranu HM Příbram usiluje.

HM Příbram se zapojilo do soutěže iniciované zřizovatelem s názvem **Poznej Středočeský kraj**.

HM Příbram se účastní řešení projektu V 19 IOP „**Rozvoj eGovernmentu ve Středočeském kraji - Zpřístupnění digitálního obsahu a Evidence katalogu kulturního dědictví.**“

HM Příbram se podílí na činnosti odborné etnologické komise pro tzv. živou kulturu. Etnolog muzea je členem odborné komise pro zápis statků do tzv. „**Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje**“.

Návštěvnost HM Příbram v roce 2015 činila: 127 777 osob, 110 845 platících a 16 932 neplatících.

Knihovna Hornického muzea Příbram

- pokračovala elektronická evidence knihovny Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace. Celkový počet knihovních jednotek činil **16 223**, z toho **106** přírůstků za rok 2015.

Publikační a ediční činnost

- spolupráce na redakci sborníku **Středočeský vlastivědný sborník** (ředitel muzea je předsedou redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky ředitele HM a pracovníků muzea); podíl na redakci **sborníku Podbrdsko** vydávaného HM Příbram a Státním okresním archivem Příbram (ředitel a další pracovníci muzea jsou členy redakční rady – korektury sborníku, vlastní příspěvky)
- autorská účast ředitele HM Příbram a historika Mgr. Václava Trantiny na vzniku publikace **„Pomníky 2. světové války na Milínsku“** vydané Obcí Milín roku 2015
- spolupráce na tvorbě publikace dokumentující **pomníky a památníky 1. a 2. světové války** (s Českým svazem bojovníků za svobodu, Státním okresním archivem Příbram a Středočeským krajem, autor ředitel HM a historik muzea Mgr. Václav Trantina)
- účast na realizaci publikace s názvem **„Synagoga v Příbrami a místní židovské obyvatelstvo“** (ve spolupráci s Městem Příbram, Státním okresním archivem Příbram a Institutem Tereziánské iniciativy) – příspěvek ředitele HM o událostech v době 2. světové války
- spolupráce na realizaci publikace **„Historie Příbrami“** (nakladatelství Lidové noviny, ředitel HM a další pracovníci muzea autory jednotlivých kapitol)
- spolupráce na realizaci knihy **„Uranové minerály a jejich nejvýznamnější naleziště v ČR“** (DIAMO, s. p., Uranium Mining Future CZ, o. s., Česká geologická služba Praha a další, v čele autorského týmu mineralog muzea Mgr. Pavel Škácha, příspěvek ředitele HM)

- při příležitosti pořádání tematické archeologické výstavy s názvem „**Císařův kamnář**“ autora Mgr. Rastislava Koreného, Ph.D. vydalo HM Příbram v roce 2015 tištěný katalog
- spolupráce HM Příbram poskytnutím obrazové a textové dokumentace k publikaci kolektivu autorů s názvem „Střední Čechy, kolébka národních patronů“ vydané v r. 2015 Sládečkovým vlastivědným muzeem v Kladně, za podpory Středočeského kraje
- autorská účast ředitele HM s kolektivem spolupracovníků (Ulrich Haag, Stephan Sensen) na vzniku **publikace** s názvem „**Zur Geschichte des Drahtseils/ Z historie drátěných těžních lan**“, v česko – německé mutaci, vydaná v r. 2015 Märkischer Kreis Altena, SRN.

Bibliografie pracovníků Hornického muzea Příbram za rok 2015

BÁRTÍK, František. Únos letadla OK-SFL a následný proces s únoscem v Rakousku. *Podbrdsko*, Příbram 2015, XXII, s. 142–159.

BÁRTÍK, František. Tábory nucené práce na území Středočeského kraje. *Středočeský sborník historický*, Praha 2015, 40, s. 80–188.

BLAŽKOVÁ, Lenka. Adventní Příbram na sklonku 19. století. *Zpravodaj Příbramských betlémářů*, Příbram 2015, 49, s. 7–13.

ČERŇANSKÝ, Martin – PROCHÁZKA, Lubomír. *Vesnice a osady na území Velké Prahy s památkami slohové a lidové architektury I*. Hlavní město Praha 2015, 349 s.

FISCHER, David – JEŘÁBKOVÁ, Lenka – VLACH, Pavel. Jsou čolek obecný a ropucha obecná stále ještě obecní? *Ochrana přírody*, Praha 2015, 2, s. 32–36.

FISCHER, David – SVOBODOVÁ, Jitka – VLACH, Pavel. Raci v Zákolanském potoce – minulost, současnost, budoucnost. *Bohemia Centralis*, Praha 2015, 33, s. 319–331.

HLAVÁČEK, Rudolf. *Adonis aestivalis* L. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 26–27.

HLAVÁČEK, Rudolf. *Juncus alpinoarticulatus* Chaix. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 80.

HLAVÁČEK, Rudolf. *Lithospermum officinale* L. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 71.

HLAVÁČEK, Rudolf. *Ophioglossum vulgatum* L. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 80.

- HLAVÁČEK, Rudolf. *Pyrola rotundifolia* L. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 93–94.
- HLAVÁČEK, Rudolf. *Ranunculus arvensis* L. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 96.
- HLAVÁČEK, Rudolf. *Salix rosmarinifolia* L. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 100.
- HLAVÁČEK, Rudolf. *Potamogeton trichoides*. In HADINEC, Jiří – LUSTYK, Pavel (eds.). *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2015, 50/1, s. 92.
- KORENÝ, Rastislav – MACHAČOVÁ, Veronika. *Císařův kamnář aneb Kachlová kamna od středověku k novověku na Příbramsku*. Katalog výstavy. Příbram 2015.
- KORENÝ, Rastislav. Poznámky k některým sponám z doby stěhování národů a raného středověku v Čechách. In POPELKA, Miroslav – ŠMIDTOVÁ, Renata – BENEŠ, Zdeněk (eds.). *Od Skanzy k Dunaji, od Rýna k Pascece*. Sborník k 70. narozeninám Lubomíra Košnara. *Praehistorica*, Praha 2015, XXXII/2, s. 225–232.
- MACHAČOVÁ, Veronika – KORENÝ, Rastislav. Zpráva o činnosti archeologického pracoviště Hornického muzea Příbram od 2. 4. 2011 do 1. 3. 2013. Podbrdsko, Příbram 2015, XXII, s. 242.
- PLÁŠIL, Jakub – ŠKÁCHA, Pavel – ŠKODA, Radek – KAMPF, Anthony – SEJKORA, Jiří – ČEJKA, Jiří – HLOUŠEK, Jan – KASATKIN, Anatoly – PAVLÍČEK, Radim – BABKA, Karel. *Plavnoite*, IMA 2015-059. *CNMNC Newsletter* No 27, 2015, s. 1229; *Mineralogical Magazine*, 79, s. 1229–1236.
- POSEKANÁ, Klára. Pletené oděvy v 17. a 18. století. In BLÁHA, Radek – POLÁŠKOVÁ WINCOROVÁ, Hana – SEPIAŁ RYCHLIK, Justyna – POSEKANÁ, Klára – HŘIBOVÁ, Martina – HŘIB, Martin – NACHTMANNOVÁ, Alena – VODA, Petr. *Sborník semináře Historie odívání 2014*, Zlín 2014, s. 76 – 96.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Open-air Museums in the Czech Republic. *Národopisná revue, Journal of ethnology*, Strážnice 2015, Vol. XXV, 5/2015, s. 88–92.
- PROCHÁZKA, Lubomír. Dokumentace lidového stavitelství ve sbírkách Blatského muzea v Soběslavi. *Studia Ethnologica Pragensia*, Praha 2015, 1/2015, s. 120–122.
- SEJKORA, Jiří – ŠKÁCHA, Pavel – DVOŘÁK, Zdeněk – MUZIKANT, Pavel. Slavkovit z Preisselbergu, rudní revír Krupka (Česká republika) a jeho minerální asociace. *Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení Národního muzea v Praze*, Praha 2015, 23, s. 1–18.
- ŠKÁCHA, Pavel. Naše rudní ložiska kdysi a dnes. *Minerál*, Praha 2015, 23, s. 3–6.
- ŠKÁCHA, Pavel. Novinky z mineralogie březohorského a příbramského uran-polymetalického revíru. *Minerál*, Praha 2015, 23, s. 24–35.

- TRANTINA, Václav. JUDr. Bohumil Vlasák, 10. ministr financí ČSR. *Podbrdsko*, Příbram 2015, XXII, s. 222– 223.
- TRANTINA, Václav – VELFL, Josef. *Pomníky 2. světové války na Milínsku*. Milín 2015, 34 s.
- VELFL, Josef. Největší poprava odbojářů z Příbramska v době 2. světové války. *Podbrdsko*, Příbram 2015, XXII, s. 112– 128.
- VELFL, Josef. 140 let od světového rekordu dolu Vojtěch na Březových Horách. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2015, r. 22, č. 2/2015, s. 14–18.
- VELFL, Josef. Z dějin mezinárodně významného březohorského rudního revíru. *Těžní stroje*, Hradec Králové 2015, r. 4, č. 2/2015, s. 52–55.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Bohutín Schacht General Štefánik. *Der Anschnitt*, Bochum 2015, 67. Jahrgang, Heft 1, s. 42–44.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich – SENSEN, Stephan. *Zur Geschichte des Drahtseils*. Altena 2015, 34 s.
- VELFL, Josef. Odbojová činnost židovských obyvatel v době 2. světové války a oběti holocaustu. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Synagoga v Příbrami a místní židovské obyvatelstvo*. Příbram 2015, s. 35–48.
- VELFL, Josef. Světové prvenství 1 000 metrů hloubky dolu Vojtěch na Březových Horách roku 1875. *Středočeský vlastivědný sborník*, Rožtoky 2015, 33, s. 8–27.

S pozdravem

PaedDr. Josef Velfl, ředitel
Hornické muzeum Příbram,
příspěvková organizace